

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

ÎNCHEIERE

28 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii:

Tatiana Răducanu
Ion Corolevschi, Iuliana Oprea

soluționând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Finanțelor al RM și Raicu Georgeta, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Raicu Georgeta împotriva Ministerului Finanțelor al RM, cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2013, prin care apelul declarat de Ministerul Finanțelor al RM a fost admis parțial,

C O N S T A T Ă :

La 06 octombrie 2011, Raicu Georgeta a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al RM, solicitând repararea de către stat a prejudiciului material cauzat prin acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală în sumă de 6 000 lei și a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin ordonanța Procuraturii mun. Chișinău din 21 aprilie 2010, reclamanta a fost recunoscută în calitate de bănuită în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 328 alin. (1) din Codul penal, iar prin ordonanța din 14 iulie 2010, reclamanta a fost scoasă de sub urmărire penală în baza prevederilor art. 275 alin. (1) pct. 3 din Codul de procedură penală, pe motiv că fapta comisă nu întrunește elementele infracțiunii.

Reclamanta a indicat că pe perioada urmăririi penale i-au fost acordate servicii juridice de către BAA "Tatar-Akțept", în baza contractului nr. 8 din 04 iunie 2010, servicii pentru care reclamanta a achitat suma de 6 000 lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria DB nr. 960753.

Sușține reclamanta că acțiunile procesuale penale au avut loc cu încălcarea normelor procesual penale. Din cauza acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală, reclamanta a avut de suferit, atât material, cât și moral. Urmărirea penală a fost începută ilegal, cu încălcarea normelor imperative de drept. Toate acțiunile procedurale efectuate de către organele de urmărire penală au intimidat-o nespun de mult, denigrându-i demnitatea și reputația profesională, provocând dubii în fața colegilor reclamantei în ceea ce privește încrederea în ea și a nivelului ei profesional. Nenumăratele citări la organele de urmărire penală, în calitate de bănuit, au făcut ca reclamanta să se simtă înjosită, umilită, pierdută de fire, având

retrăiri negative, precum și pierzând timpul care urma a fi folosit pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 iulie 2012, acțiunea a fost admisă parțial; a fost dispusă încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM în beneficiul Geogetei Raicu suma de 2000 lei: 1000 lei cu titlu de prejudiciu material și 1000 cu titlu de prejudiciu moral.

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 iulie 2012, Ministerul Finanțelor al RM a declarat apel împotriva acesteia, cerînd admiterea apelului, casarea parțială a hotărîrii primei instanțe, în partea admiterii acțiunii, cu modificarea hotărîrii primei instanțe în sensul încadrării prejudiciului moral în limitele rezonabile.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2013, a fost admis apelul declarat de Ministerul Finanțelor al RM, a fost modificată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 iulie 2012, fiind micșorată suma prejudiciului moral încasat de la 1000 lei pînă la 500 lei. În rest, hotărîrea primei instanțe a fost menținută.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant parțial și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului. A fost indicat că, prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural și în consecință a adoptat o hotărîre legitimă în corespundere cu cerințele legii în partea încasării sumei prejudiciului material. Totodată, a menționat că suma pretinsă de reclamantă, cît și suma dispusă spre încasare de prima instanță cu titlu de prejudiciu moral este exagerată, nefiind una proporțională suferințelor morale suportate de reclamantă ca urmare a acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală, din care motiv a conchis de a micșora suma încasată pînă la 500 lei.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 29 aprilie 2013, Ministerul Finanțelor al RM a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, modificarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2013 și a hotărîrii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 iulie 2012, cu pronunțarea unei noi hotărîri în sensul încadrării prejudiciului moral în limitele rezonabile.

În argumentarea recursului recurentul a invocat că interpretarea oferită de instanțe raționamentelor de apreciere a prejudiciului moral, nu corespunde spiritului de lege.

Susține în acest sens că, deoarece legislația Republicii Moldova nu conține norme care ar stabili expres modalitatea evaluării prejudiciului moral, instanța ar trebui să țină cont de menținerea unui echilibru între compensație și venituri nejustificate.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 02 august 2013, Raicu Georgeta a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2013 și a hotărîrii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 iulie 2012 și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În motivarea recursului recurenta a invocat încălcarea normelor de drept procedural, deoarece cauza s-a examinat în ambele instanțe în absența sa.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursurilor în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare invocate în cererea de recurs declarată de Ministerul Finanțelor, Colegiul atestă că recurentul indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat mărimea prejudiciului moral. Astfel, în viziunea recurentului, instanțele nu au ținut cont de menținerea unui echilibru între compensație și venituri nejustificate.

Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei, în modul în care este garantat de articolului 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admitere a lui, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, așa cum formal invocă recurentul și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, Colegiul constată că argumentele invocate de recurent nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acestea nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Potrivit prevederilor art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC RM cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, pe cînd în recursul declarat de Ministerul Finanțelor asemenea aspecte nu se regăsesc.

Din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Finanțelor ca inadmisibil.

În ceea ce ține de recursul declarat de Raicu Georgeta, Colegiul consideră că la fel urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece este depus cu omiterea termenului de atac.

Potrivit art. 433 lit. b) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

Potrivit art. 434 alin. (1) și (2) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum rezultă din materialele pricinii, decizia instanței de apel a fost adoptată la 27.02.2013.

La 11.03.2013 instanța de apel a expediat participanților la proces copia deciziei redactate. Recursul a fost depus abia la 02.08.2013. Recurentul invocă că cu copia deciziei redactate a făcut cunoștință abia cînd i-a fost expediat recursul Ministerului Finanțelor de către instanța de recurs.

Colegiul consideră neîntemeiate aceste afirmații, deoarece copia deciziei instanței de apel i-a fost expediată pe adresa indicată de reclamanta-recurentă încă la 11.03.2013. Însă, chiar și în situația cînd cu decizia motivată a făcut cunoștință la momentul primirii recursului Ministerului Finanțelor, termenul de două luni este expirat, or, acesta a fost expediat la 29.05.2013.

Prin urmare, Colegiul conchide că recursul lui Raicu Georgeta este declarat în afara termenului de atac.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a) și b), 440 alin. (1) CPC al RM, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D I S P U N E:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Finanțelor al RM și Raicu Georgeta împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2013, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Raicu Georgeta împotriva Ministerului Finanțelor al RM, cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Tatiana Răducanu

Judecătorii

Ion Corolevschi

Iuliana Oprea